

Byggseminaret 2018

Universell utforming av universitets - og høyskolebygg

Program

09.00   **Kaffe og registrering**

10.00   **Velkommen til NTNU og Bygg-seminaret**

NTNU har arbeidet målrettet med universell utforming av det fysiske læringsmiljø i mange tiår. Vi blir bedre kjent med årets vertskap for Byggseminaret og hvordan de arbeider med universell utforming av bygg- og uteområder. Presentasjon av

Lindis Burheim som er leder for NTNUs Eiendomsavdeling og tidligere leder av campusprosjektet NTNU.

10.30   **Nye standarder for uu av bygninger**

I oktober lanserte Standard Norge nye standarder for universell utforming av byggverk. Disse er utviklet basert på flere års erfaring med standardene fra 2009, som har resultert i en tydeliggjøring av bestemmelsene og oppdatering av de normative referansene. Den nye standarden inneholder mer veiledning rundt vernede bygninger og betydningen av variert bruk av lys, farger og materialer. I tillegg er det lagt til orienterende punkter om ulike funksjonsnedsettelse.

Lars Aasnes fra Standard Norge presenterer de nye standardene og gir et innblikk i hva som skjer på området internasjonalt.

11.00   **Pause**

11.15   **Syn, belysning og universell utforming**

Synet er menneskers hovedsans, slik luktesansen er for hunder. Hørselshemmede leser mimikk i ansikt og trenger derfor god lysmodellering, personer med balanseutfordringer trenger gode kontraster for å klare å fokusere og svaksynte trenger hjelp for å se. Lys handler om alle – ikke bare svaksynte. Hva er spesielt viktig å ha kjennskap til når man designer omgivelser med tanke på syn og lys? Hvilke behov har ulike grupper med funksjonsnedsettelse i det bygde miljø og hvordan kan man arbeide med kontraster, farger og lys for å bedre tilgjengeligheten for alle?

Førsteamanuensis PhD **Jonny Nersveen** er forskningsansvarlig for Norsk forskningslaboratorium for universell utforming på NTNU i Gjøvik, og vil dele typiske utfordringer og gode løsninger for lys i utformingen av universitetsbygg. Nersveen vil også legge frem noe helt nytt om kontraster.

12.00 Lunsj og nettverksbygging

13.00 Veiledning og veiledere – spørsmål og svar

Universell utforming av bygg- og uteområder er et omfattende tema. Det er en stor mengde veiledere og informasjonsmateriell om universell utforming. Hvilken informasjon er man ute etter som forvalter av bygningsmasse? Hvilke veiledere skal man bruke, og hvor skal man lete for å finne svar? I denne korte sesjonen tar **Universell** frem noen av veilederne vi selv bruker i vårt arbeid, og inviterer deltakerne til en rask meningsutveksling om bruk og nytteverdi.

13.30 Om R2 i R2 - utforming av fremtidens læringsareal

Digitalisering av høyere utdanning, mer bruk av innovative undervisningsformer og økt fokus på gruppearbeid og heltidsstudenten fordrer at det utformes fleksible undervisningslokaler og uformelle møteplasser som ivaretar ulike behov. På NTNU har de bygd et auditorium som fortsatt har kateter, prosjektor og tavle, men pultrekkene er byttet ut med 4-5 etasjenivå som er fordelt på 28 gruppestasjoner. I tillegg har de ombygget det gamle biblioteket på 1000 m² til å bli en møteplass for arbeid i både gruppe og individuelt som et bindeledd mellom auditorier, kantine, bibliotek og sosiale soner.

Prosjektleder for R2 - **Randi Askim Tiller**, Multimedieteknolog - **Fredrik Haugdal** og universitetslektor **Gabrielle Hansen** gir en omvisning i de nye læringsarealene (R2 og U1), og deler utfordringer og løsninger de har kommet frem til når det gjelder det tekniske, fysiske utforming og den pedagogiske bruken av rommet.

14.30 Pause

14.45 Svaksynt student i utdanningsbygg

Å studere med begrenset syn kan by på flere utfordringer, men også gi tilgang til andre måter å se omgivelsene og ta de i bruk. Hvordan lærer en synshemmet student å navigere og finne frem på campus? Hva er det som

absolutt må ivaretas i den universelle utformingen av bygget og når kommer hjelpemidler inn i bildet?

Fatuma Abdi går tredje året som student på NTNU. I innlegget gir hun et innblikk i hvordan hun har løst utfordringer i det fysiske læringsmiljø og hva som har vært viktig for trivsel og studiemestring.

15.15 Fra universell utforming til inkluderende arkitektur

Noen ganger vil tilrettelegging og utforming for enkelte funksjonsnedsettelse være i strid med studentgrupper som har andre vansker. Hva er ulike brukere sine behov og erfaringer knyttet til forskjellige bygg og steder og hvordan kan man sikre en holistisk tilnærming til universell utforming der sanselige kvaliteter og brukskvalitet for alle står sentralt?

Karin Høyland er sivilarkitekt og seniorforsker ved SINTEF Byggforsk. Høyland har gjennomført en rekke forskningsprosjekt der man studerer ulike brukeres erfaringer med bygg og steder. Hennes faglige interesser ligger i å bidra til at fysiske omgivelser kan brukes av flere og bygger på kunnskap om bruk og opplevelser sett fra ulike perspektiv.

16.00 Seminaret er avsluttet